

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“ 31 ” 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ЛІТЕРАТУРНОЇ
КРИТИКИ:**

Українська література і літературна критика

початку – середини ХІХ століття

для студентів

спеціальності 035 Філологія

освітньої програми 035.01 Українська мова і література

освітньої програми 035.01. 01 Українська мова і література

освітнього рівня першого (бакалаврського)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>2494/19</u>	
 (підпис)	 (прізвище, ініціали)
« »	20 <u>19</u> р.

Київ – 2019

Розробник:

Сінченко Олексій Дмитрович, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Викладач:

Сінченко Олексій Дмитрович, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури і компаративістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української літератури і компаративістики

Протокол № 8 від 17 січня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
035.01 Українська мова і література

_____ 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ (М.О. Ритчишів)

Робочу програму перевірено

_____ 2019 р.

Заступник директора _____ (Л.І. Заяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української літератури і літературної критики

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	26/780	26/780
Курс	I-IV	
Семестр	I-VIII	
Кількість змістових модулів з розподілом	52	52
Обсяг кредитів	26	26
Обсяг годин, зокрема:		
Аудиторні	364	108
Модульний контроль	52	
Семестровий контроль	120	120
Самостійна робота	244	444
Форма семестрового контролю	Екзамен	

Українська література і літературна критика початку – середини ХІХ століття

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	3/90
Курс	1	1
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів з розподілом	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, зокрема:		
Аудиторні	42	12
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	15	15
Самостійна робота	27	63
Форма семестрового контролю	-	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Українська література і літературна критика початку – середини XIX століття» спирається на літературознавчу підготовку магістрантів, допомагає в засвоєнні інших предметів літературознавчого циклу.

Метою змістового модуля «Українська література і літературна критика початку – середини XIX століття» є вивчення українського літературного процесу у найвизначніших персоналіях, найкращих творах і провідних художніх напрямках початку – середини XIX століття.

Метою змістового модуля «Українська література і літературна критика початку – середини XIX століття» є вивчення українського літературознавства, опанування основного термінологічного апарату, методологічних підходів та інтерпретативних практик.

Завдання:

- поглибити знання про історію української літератури, її світоглядні, художні та стильові орієнтири;
- ознайомитись з найкращими іменами української літератури та літературознавства початку – середини XIX століття;
- розкрити специфіку означених літературних поколінь;
- з'ясувати особливості розвитку української літератури, у якому наявні кілька мистецьких систем: сентименталізм, класицизм та романтизм;
- сформулювати вміння аналізувати художні твори із застосуванням сучасних здобутків літературознавчої науки;

Навчальний курс передбачає засвоєння:

Загальні компетентності

Світоглядна Здатність до критичного мислення й ціннісно світоглядної реалізації особистості. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загально-культурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства, та сутності і соціальної значущості майбутньої професії. Збереження національних духовних традицій. Усвідомлення переваг здорового способу життя та прийняття їх як власних цінностей. Емоційний інтелект. Когнітивна гнучкість. Здатність до емоційної стабільності, толерантності.

Громадянська Здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина. Спроможність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень; діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю.

Інформаційна Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; до ефективного використання інформаційних технологій в соціальній і професійній діяльності. Сервіс-орієнтування.

Комунікативна Здатність до ефективного комунікування, готовність до співпраці з колегами, вміння працювати в колективі; навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації; здатність аналізувати зміст думки та її структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

Соціальна Здатність бути відповідальним, ініціативним, активним, мати динамічні знання, відкритість до світу, вміння працювати в команді; вміння розподіляти функції в колективній роботі; прояв мотивації до участі в суспільному житті.

Самоосвітня Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Особиста ціннісно-вольова налаштованість Раціональна організація та планування своєї діяльності, застосування отриманих знань для формування власної професійної та життєвої стратегії лідерства-служіння.

Фахові

Комунікативна професійно-орієнтована Здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту. Здатність вільно й ефективно використовувати мову, що вивчається, для розв'язання комунікативних завдань.

Літературознавчо-критична Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання та розуміння

Володіння основними методами філологічного (лінгвістичного і літературознавчого) аналізу в синхронії та діахронії, користуючись системою основних понять і термінів мовознавства.

Застосування знань та розуміння

Вільне володіння базовим професійним категоріальнопоняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки. Уміння пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти української мови та літератури.

Формування суджень

Фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції.

Здатність формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА ПОЧАТКУ – СЕРЕДИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Усього	Аудиторні				Семестровий контроль	Підсумковий модульний
			Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота		
Змістовий модуль І. Нова українська література								
1	Стильова палітра «Нової української літератури»	8	2	2		4		
2	Котляревський Іван Петрович (1769-1838)	16	2	2	2	5	5	
	Модульна контрольна робота 1	2						2
	Разом	26	4	4	2	9	5	2
Змістовий модуль ІІ. Мистецький дискурс передромантизму								
3	Квітка-Основ'яненко Григорій Федорович (1778-1843)	12	2	4	2	4		
4	Гоголь Микола Васильович (1809-1852)	18	2	4	2	5	5	
	Модульна контрольна робота 2	2						2
	Разом	32	4	8	4	9	5	2
Змістовий модуль ІІІ. Мистецький дискурс романтизму								
5	Куліш Пантелеймон Олександрович (1819-1897)	12	2	4	2	4		
6	Шевченко Тарас Григорович (1814-1861)	18	2	4	2	5	5	
	Модульна контрольна робота 3	2						2
	Разом	32	4	8	4	9	5	2
	Семестровий контроль							
	Разом	90	12	20	10	27	15	6

**«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА
ПОЧАТКУ – СЕРЕДИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»
(заочна форма)**

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Усього	Аудиторні				Семестровий контроль	Самостійна робота
			Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота		
Змістовий модуль І. Нова українська література								
1	Стильова палітра «Нової української літератури»	24	2	2			5	15
2	Котляревський Іван Петрович (1769-1838)	24		2	2		5	15
3	Квітка-Основ'яненко Григорій Федорович (1778-1843)	22		2			5	15
4	Гоголь Микола Васильович (1809-1852)	20		2				18
<i>Разом</i>		90	2	8	2		15	63

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА ПОЧАТКУ – СЕРЕДИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»

Змістовий модуль I. Нова українська література

Тема 1. Сильова палітра «Нової української літератури»

Історичні та соціо-культурні умови становлення нової української літератури. Пов'язаність із традицією та новаторство. Народно- та націоналізм. Гердеріанство та слов'янофільство. Формування стильових напрямків (постбарокові тенденції, класицизм, сентименталізм, романтизм, просвітницький, етнографічний та класичний реалізм). Університетські культурні середовища – Харків (1805), Київ (1834), Львів (1861), Ніжинської гімназії вищих наук (1820). Естетичні принципи романтизму. «Київська» та «Харківська» школи романтиків – основні риси і відмінності. «Руська трійця». «Азбучна війна» як політичне й літературне явище. Літературні альманахи: «Перший вінок», «Луна», «Рада», «Степ», «Складка», «Вік», «Дністрянка», «Ватра», «Хвиля за хвилею». Роль журналів та інших альманахів («Украинский вестник», «Украинский альманах», «Запорожская старина», «Украинский альманах», «Русалка Дністрова») в утвердженні романтизму.

Тема 2. Котляревський Іван Петрович (1769–1838)

Біографія письменника. Традиції й новаторство в «Енеїді» (1798). Історія видання. Інтертекстуальні пов'язаності (Вергілій, П. Скаррон, М. Осипов та ін.). Особливості травестування та бурлеску в поемі. Архітектоніка, образна система поеми, хронотоп. Драматургія І.П. Котляревського. Жанрова характеристика драми «Наталка Полтавка» (1819). Водевіль «Москаль-чарівник» (1819). Поетичні твори І. П. Котляревського. Котляревщина. «Жабомішодраківка» (1847) К. Думитрашка. «Вечорниці» (1841) П. Кореницького. «Вовкулака» (1842) С. Александрова. Традиції Котляревського в драматургії. «Любка, або Сватання в селі Рихмах» (1835) П. Котлярова. «Чорноморський побит на Кубані між 1794 і 1796 роками. Оперета в 3 діях» (1836) Я. Кухаренка. «Муж старий, жінка молода» (1849) С. Петрушевича та ін.

Змістовий модуль II. Мистецький дискурс передромантизму

Тема 3. Квітка-Основ'яненко Григорій Федорович (1778-1843)

Біографія письменника. Жанрово-стильова характеристика творчості. Оповідання «Салдацький патрет» (1833) та ідея синтезу мистецтв у творі. Повість «Маруся» (1833). Дидактизм оповідань 1834 р. – «Мертвецький Великдень» (1834) та «От тобі й скарб» (1834). Повість «Конотопська відьма» (1836). Химерність світо творення. Система образів. Повісті «Козир-

дівка» (1838), «Щира любов» (1839), «Сердешна Оксана» (1841). Роман виховання «Пан Халявський» (1839). Сильова парадигма, генераційний принцип образу творення, ідейна наповненість. Побутова комедія «Сватання на Гончарівці» (1836). Драматургічна дилогія «Шельменко – волостной писарь» і «Шельменко – денщик» (1840). Значення творчості письменника для становлення вітчизняної прози.

Тема 4. Гоголь Микола Васильович (1809-1852)

Біографія письменника. Фольклорний колорит збірки повістей «Вечори на хуторі поблизу Диканьки» (1831–1832). Особливості світотворення в повістях «Сорочинський ярмарок», «Ніч проти Різдва» та «Вечір проти Івана Купала». Романтична стилістика повісті «Іван Федорович Шпонька и его тетушка». Збірка повістей «Миргород» (1835). Особливості композиції. Значення повісті «Тарас Бульба» для формування національної ідентичності українців. «Повісті про те, як посварилися Іван Іванович з Іваном Никифоровичем». Система образів твору, суть емблематики і символіки. Поема «Мертві душі» (1842). Жанрові особливості, система персонажів і символів. «Ревізор» (1836) характер мізансцен, поетика абсурду. «Вибрані місця з листування з друзями» та «Авторська сповідь». Етична й філософська доктрина.

Змістовий модуль III. Мистецький дискурс романтизму

Тема 5. Куліш Пантелеймон Олександрович (1819-1897)

Біографія письменника. Жанрово-стилістична парадигма творчості. Оповідання письменника: символізм «Циган» (1841), композиційні особливості «Орися» (1857), характеротворення «Гордовита пара» (1861). Історичний роман «Чорна рада. Хроніка 1663 року» (1857). Композиція. Система персонажів. Ідейна наповненість. Історична тема в поезії («Народна слава», «Кумейки», «Дунайська дума», «Солониця», «Настуся», «Козацька доля»). Куліш як історик і перекладач. Літературно-критична діяльність.

Тема 6. Шевченко Тарас Григорович (1814-1861)

Біографія письменника. Справа Кирило-Мефодіївського братства. Перше видання «Кобзаря» (1840). Етапи творчості. Ранній період (1837–1843). Другий період (1843–1847); період «три літа» (1843–1845). Період заслання (1847–1857). Цикл «В казематі» (1847). Останній період (1857–1861). Прозова спадщина письменника. «Журнал». Малярська спадщина. Критична рецепція творчості: *прижиттєва критика* (М. Костомаров, Д. Мордовець, П. Куліш), *критика 2-ї пол. XIX ст.* (О. Пипін, М. Драгоманов, І. Франко). Перші біографії Шевченка (М. Чалий, О. Кониський). Літературознавча рецепція і варіативність підходів: С. Балей, Я. Ярема, Л. Білецький, І. Огієнко, Ю. Івакін, І. Дзюба, М. Коцюбинська, Є. Сверстюк, Л. Плющ, Г. Грабович, Ю. Шевельов, О. Забужко та ін. Нові академічні видання: повне видання творів у 12 томах та Шевченківська енциклопедія у 6 томах. Значення Т.Г. Шевченка для формування концепту «українська нація».

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА ПОЧАТКУ – СЕРЕДИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»

денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		К-ть одиниць	максимальна кількість балів	К-ть одиниць	максимальна кількість балів	К-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	4	4	8	8	8	8
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4	4	4
Робота на практичному занятті	10	4	40	8	80	8	80
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	25	9	25	9	25	9	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
	<i>Разом</i>	24	118	36	184	36	184
Максимальна кількість балів: 486							
Розрахунок коефіцієнта: $486:100 = 4,86$							

заочна

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		К-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	4
Відвідування семінарських занять	1	1	1
Робота на практичному занятті	10	4	40
Робота на семінарському занятті	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	25	4	100
Виконання завдань самостійного контролю	5	3	15
	<i>Разом</i>	15	171
Максимальна кількість балів: 171			
Розрахунок коефіцієнта: $171:100 = 1.71$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Самостійна робота здійснюється у письмовій формі та полягає в аналізованні художніх текстів, передбачених програмою.

Змістовий модуль I. Нова українська література

1. Драми «Наталка Полтавка» І. Котляревського.
2. «Жабомишодраківка» К. Думитрашка.
3. Повість «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка.
4. Роман В.Т. Наріжного «Бурсак, малороссийская повесть».
5. Повість О.М. Сомова «Гайдамак».
6. Повість «Конотопська відьма» Г. Квітки-Основ'яненка.
7. Драматургічна дилогія «Шельменко – волостной писарь» і «Шельменко – денщик» Г. Квітки-Основ'яненка.
8. Поезія П.П. Гулака-Артемовського.
9. Поема П.П. Білецького-Носенка «Горпинида, чи захоплена Прозерпина».

Змістовий модуль II. Мистецький дискурс передромантизму

1. Поезія поетів-романтиків (Л. Боровиковський, А. Метлинський, В. Забіла, М. Петренко) (по одному твору).
2. Поезія «Руської трійці» (по одному твору).
3. Повість «Верное лекарство» Є. Гребінки.
4. Повість «Путевые записки зайца» Є. Гребінки.
5. Роман «Доктор» Є. Гребінки.
6. Збірки повістей «Вечори на хуторі поблизу Диканьки» М. Гоголя (на вибір).
7. Збірка повістей «Миргород» М. Гоголя (на вибір).
8. Повість «Тарас Бульба» М. Гоголя.
9. Драма «Сава Чалий» М. Костомарова.

Змістовий модуль III. Мистецький дискурс романтизму

1. Поезія П. Куліша (на вибір).
2. Оповідання «Циган» П. Куліша.
3. Оповідання «Орися» П. Куліша.
4. Поема «Гайдамаки» Т. Шевченка.
5. Поезія «трьох літ» Т. Шевченка.
6. Цикл «В казематі» Т. Шевченка.
7. Поема «Марія» Т. Шевченка.
8. Поема і повість «Наймичка» Т. Шевченка.
9. Повість «Художник» Т. Шевченка.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка за модуль – 25 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Напишіть власний художній твір (будь-якого жанру), якому були б притаманна стилістика одного із художніх напрямків початку – середини ХІХ століття.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 25 балів.
2. Оцінюватиметься: оригінальність, відповідність тексту постмодерним традиціям.

Модульний контроль 2

1. Оберіть будь-який художній твір поетів-романтиків.
2. Здійсніть його інтерпретацію у двох викладах: 1) літературно-критичного есе; 2) наукової тези.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 25 балів.
2. Оцінюватиметься: відповідність до жанрів (есе, тези); оригінальність інтерпретації, самостійність мислення, аргументованість тверджень.

Модульний контроль 3

1. Оберіть будь-який художній твір Тараса Шевченка.
2. Здійсніть його інтерпретацію у двох викладах: 1) літературно-критичного есе; 2) наукової тези.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 25 балів.
2. Оцінюватиметься: відповідність до жанрів (есе, тези); оригінальність інтерпретації, самостійність мислення, аргументованість тверджень.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль відбуватиметься у формі письмово іспиту у ІІІ семестрі. На іспиті поєднуюватимуться питання з поточного і наступного курсу. У сумі максимальна кількість балів на іспиті – 40.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Ранній період творчості Т. Шевченка. Загальна характеристика.
2. Поезія Т. Шевченка періоду «трьох літ». Загальна характеристика.
3. Поезія Т. Шевченка періоду заслання. Загальна характеристика.
4. Пізній період творчості Т. Шевченка. Загальна характеристика.
5. Автобіографізм у повісті «Художник» Т. Шевченка.
6. «Гайдамаки» Т. Шевченка. Дискусія в сучасному літературознавстві.
7. «Щоденник» особливості стилю. Проблема мови.
8. «Прогулка с удовольствием и не без морали». Особливості стилю.
9. «Назар Стодоля» в контексті творчості Т. Шевченка. Характеристика стилю. Конфлікт. Система образів.
10. Особливості віршування Т. Шевченка.
11. «Гайдамаки» Т. Шевченка: джерела, стиль, композиція.
12. Т. Шевченко і український романтизм 30-50 рр. XIX ст.
13. Цикл «В казематі» Т. Шевченка. Загальна характеристика.
14. Проза Тараса Шевченка.
15. Оцінка творчості Тараса Шевченка в працях Івана Франка.
16. Шевченко в українському літературознавстві.
17. «Кирило-Методієвське» братства. Концепція слов'яновільства.
18. Філософська поезія П. Куліша.
19. Історична проза Пантелеймона Куліша.
20. Українська романтична драма 30 – 80 рр. XIX ст.
21. «Русалка Дністрова»: теми, ідеї, стиль.
22. Виникнення української літературної критики.
23. Творчість «харківських» романтиків.
24. Рецепція харківськими та київськими романтиками української барокової літератури.
25. Експериментаторство Миколи Костомарова.
26. Ідеї, етика, роль фольклору та естетика українського романтизму.
27. Готичні риси в романтичній поезії А. Метлинського.
28. Український романтизм: ідеї, спадщина, теми та особливості розвитку.
29. Особливості романтичної поезії (на прикладі обраного поета-романтика).
30. Українська романтична проза 40-60 рр. XIX ст.
31. Альманахи і їх роль в становленні української літератури.
32. Фольклорна спадщина, її роль в українському романтизмі.
33. Жанр балади в романтичній поезії.
34. Вплив «українських шкіл», українських тем інших літератур на український романтизм.
35. Форми і жанри української романтичної поезії.
36. Тематика української романтичної поезії.
37. Особливості віршування харківських романтиків.
38. Особливості віршування київських романтиків.
39. Ідея народності та романтизм.

40. Естетичні погляди П.Куліша.
- 41.«Енеїда» Івана Котляревського. Аналіз поеми.
- 42.«Котляревщина»: явище й літературознавчі оцінки.
43. Особливості стилю Г. Квітки-Основ'яненка.
- 44.«Мертві душі» Миколи Гоголя. Аналіз поеми.
45. Жанрова характеристика драми «Наталка Полтавка» І, Котляревського.
- 46.«Вибрані місця з листування з друзями» М. Гоголя.
47. Особливості світотворення в повістях «Сорочинський ярмарок», «Ніч проти Різдва» та «Вечір проти Івана Купала» М. Гоголя.
48. Творчість Євгена Гребінки.
49. Сентименталізм. Особливості стилю.
50. Побутова комедія «Сватання на Гончарівці» Г. Квітки-Основ'яненка.
51. Роман виховання «Пан Халявський» Г. Квітки-Основ'яненка.
52. Класицизм чи псевдокласицизм в українській літературі.
53. Поняття передромантизму і його вияви в літературі.
54. Естетичні погляди М. Костомарова.
55. Основні напрямки шевченкознавства.
56. Літературознавчі погляди М. Максимовича.
57. Діяльність І. Срезневського.
58. Школи українського літературознавства початку – середини ХІХ століття.
59. Історичні та соціо-культурні умови становлення нової української літератури.
60. Університетські культурні середовища – Харків, Київ, Львів, Ніжин.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно A	90–100
Дуже добре B	82–89
Добре C	75–81
Задовільно D	69–74
Достатньо E	60–68
Незадовільно FX	35–59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу F	1–34

7. НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА ПОЧАТКУ – СЕРЕДИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»

Разом: 90 год.: лекції – 12 год., практичні заняття – 20 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 27 год., модул. контроль – 6 год., семестр. контроль – 15 год.

денна

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II					Змістовий модуль III			
Назва модуля	Нова українська література					Мистецький дискурс передромантизму					Мистецький дискурс романтизму			
Кількість балів за модуль	118 балів					184 бали					184 бали			
Лекції	I		II			III		IV			V		VI	
Теми лекцій	Стильова палітра «Нової української літератури» (1 б.)		Котляревський Іван Петрович (1769–1838) (1 б.)			Квітка-Основ'яненко Григорій Федорович (1778-1843) (1 б.)		Гоголь Микола (1802-1852) (1 б.)			Куліш Пантелеймон Олександрович (1819-1897) (1 б.)		Шевченко Тарас Григорович (1814-1861) (1 б.)	

Теми практичних занять	Стильові особливості нової української літератури	Традиції й новаторство в «Енеїді» (11 б.)	Роман виховання «Пан Халявський» (11 б.)	Поетія романтиків (11 б.)	Роман Є. Гребінки «Чайковський» (11 б.)	Поема «Мертві душі» (11 б.)	«Сто лет» Миколи Костомарова (11 б.)	Історичний роман «Чорна рада» (11 б.)	Поетія Тараса Шевченка (11 б.)	Проза Тараса Шевченка (11 б.)
Теми семінарських занять	Поняття «нова українська література» (11 б.)		Творчість Євгена Гребінки (11 б.)	Творчість поетів-романтиків (11 б.)		Творчість Миколи Костомарова (11 б.)		Історична школа в українському літературознавстві (11 б.)		
Самостійна робота	Самостійна робота 1 (25 б.)		Самостійна робота 2 (25 б.)			Самостійна робота 3 (25 б.)				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 2 (25 б.)			Модульна контрольна робота 3 (25 б.)				

**«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА ПОЧАТКУ – СЕРЕДИНИ ХІХ
СТОЛІТТЯ»**
(заочна форма)

Разом: 90 год.: лекції – 2 год., практичні заняття – 8 год., семінарські заняття – 2 год., самостійна робота – 63 год., семестр. контроль – 15 год.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I			
Назва модуля	Нова українська література			
Кількість балів за модуль	171			
Лекції	I			
Теми лекцій	Стильова палітра «Нової української літератури» (1 б.)			
Теми семінарських занять	Творчість Євгена Гребінки (11 б.)			
Теми практичних занять	Стильові особливості нової української літератури (11 б)	Традиції й новаторство в «Енеїді» (11б)	Роман виховання «Пан Халявський» (11б)	Поєма «Мертві душі» (11 б)
Самостійна робота	Самостійна робота 1, 2, 3, 4 25 балів			
Підсумковий контроль	Залік			

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Тексти:

1. Білецький-Носенко П. Поезії. – К., 1973.
2. Боровиковський Л. Твори. – К., 1980.
3. Бурлеск і трагедія в українській поезії першої половини XIX ст. – К., 1959.
4. Гоголь Н. Собр. соч.: В 7 т. – К., 1976–1979.
5. Гулак-Артемівський П. Поезії. – К., 1989.
6. Гребінка Є. Твори: У 3 т. – К., 1980–1981. – Т. 1–3.
7. Забіла М., Петренко М. Поезії. – К., 1960.
8. Квітка-Основ'яненко Г. Твори: У 7 т. – К., 1978–1981.
9. Костомаров М. Твори: У 2 т. – К., 1990.
10. Котляревський І. Твори. – К., 1982.
11. Куліш П. Твори: У 2 т. – К., 1989.
12. Могила Амвросій, Галка Ієремія. Поезії. – К., 1972.
13. Наріжний В. Сочинения. – М., 1983.
14. Сомов О. Купалов вечер. – К., 1991.
15. Українські поети-романтики. Поетичні твори. – К., 1987.
16. Шашкевич М., Вагилевич І., Головацький Я. Твори. – К., 1982.
17. Шевченко Т. Повне збр. тв.: У 12 т. – К., 2001. – Т. 1–6.

Основна:

1. Історія української літератури: у 12 т. – К., 2014. – Т. 3: Література XIX століття (1800-1830).
2. Історія української літератури: у 12 т. – К., 2014. – Т. 4: Тарас Шевченко.
3. Історія української літератури XIX ст.: У 3 кн. Підручник. К., 1995.
4. Шевченківська енциклопедія: в 6 тт. К., 2012-2015.

Додаткова:

1. Барабаш Ю. «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» Гоголь і Шевченко. Порівняльно-типологічні студії. – Х., 2001.
2. Берштейн М. Пантелеймон Кушнір // Історія української літературної критики. – К., 1988.
3. Бетко І. Філософська поезія Куліша // Філософ і соціолог. Думка. – 1994. – № 11 – 12.
4. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – К., 1998.
5. Білецький О. «Русалка Дністровая» // Білецький О. Збір. праць: У 5 т. – К., 1965. – Т. 2.
6. Білецький О. Українська література серед інших літератур світу // Білецький О. Збір. праць: У 5 т. – К., 1965. – Т. 2.

7. Білецький О. Українська проза першої половини Х!Х століття: Від Г. Квітки до прози «Основи» // Білецький О. Збір. праць: У 5 т. – К., 1965. – Т. 2.
8. Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. – К., 1997.
9. Бойко Ю. Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури // Бойко Ю. Вибрані праці. – К., 1992.
10. Волинський П. Український романтизм у зв'язку з розвитком романтизму в слов'янських літературах // Волинський П. З творчого доробку. – К., 1973.
11. Боронь Ю. Спадщина Кобзаря Дармограя: джерела, типологія та інтертекст Шевченкових повістей. – К., 2017.
12. Гончар О. Г. Квітка-Основ'яненко. Життя і творчість. – К., 1969.
13. Гончар О. Українська література передшевенківського періоду і фольклор. – К., 1982.
14. Грабович Г. Шевченко, якого не знаємо (З проблематики символічної автобіографії та сучасної рецепції поета). – К., 2000.
15. Гром'як Р. Історія українського літературознавства і критики. – Тернопіль, 1999.
16. Денисюк І. Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. – К., 1981.
17. Дзюба І.М. У всякого своя доля (Епізод із стосунків Шевченка зі слов'янофілами)). Літературно-критичний нарис. – К., 1989.
18. Дігтяр С., Сидоренко Г., Скрипник І., Халимончук А. Історія української літератури: Перша половина ХІХ століття. – К., 1980.
19. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. – К., 1998.
20. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
21. Забужко О. Шевченків міф України. – К., 1997.
22. Задорожна Л. Історія української літератури кінця ХVІІІ – 60-х років ХІХ століття. – К., 2008.
23. Задорожна Л. Євген Гребінка. Літературна постать. – К., 2000.
24. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. – К., 1994.
25. Зеров М. Українське письменство. – К., 2004.
26. Зубков С. Євген Павлович Гребінка. – К., 1962.
27. Івакін Ю. Нотатки шевченкознавця. – К., 1986.
28. Івакін Ю. Сатира Шевченка. – К., 1959.
29. Івакін Ю. Стиль політичної поезії Шевченка. – К., 1961.
30. Івакін Ю.О. Коментар до “Кобзаря”. Поезії 1847-1861 рр. – К., 1966.
31. Івакін Ю.О. Коментар до “Кобзаря”. Поезії до заслання. – К., 1964.
32. Івашків В.М. Українська романтична драма 30-80 рр. ХІХ ст. – К., 1990.
33. Історія української літератури ХІХст. – К., 1995–1996. – Кн. 1–3.
34. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 т. Упоряд. П. Федченко, М. Павлюк, Т. Бовсунівська. – Київ, 1996, 1998, 2000.

35. Історія української літературної критики. – К., 1988.
36. Калениченко Н. Українська література XIX століття. Напрями, течії. – К., 1977.
37. Кирилюк Є. Іван Котляревський. Життя і творчість. – К., 1969.
38. Кирилюк Є. Тарас Шевченко. Життя і творчість. – К., 1964.
39. Клочек Г. Поезія Тараса Шевченка: сучасна інтерпретація. – К., 1998.
40. Козачок Я. Українська ідея: з вузької стежки на широку дорогу: Художня і науково-публіцистична творчість М. Костомарова. – К., 2004.
41. Колесса Ф. Студії над поетичною творчістю Т. Шевченка // Колесса Ф.М. Фольклористичні праці. – К., 1970.
42. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму (проблема національного й інтернаціонального). – К., 1983.
43. Комаринець Т. Твори. – Л., 1999.
44. Кониський О. Тарас Шевченко-Грушівський. – К., 1991.
45. Коцюбинська М.Х. Етюди про поезику Шевченка. – К., 1990.
46. Крутикова Н. Гоголь та українська література. – К., 1957.
47. Куліш П. Матеріали й дослідження. – Л.; Нью-Йорк, 2000.
48. Лозняк М. Роль та місце «Руської трійці» в історії української філософії та формування національно-політичної свідомості. – Л., 2003.
49. Луцький Ю. Між Гоголем і Шевченком. – К., 1998.
50. Наєнко М. Українське літературознавство. Школи. Напрями. Тенденції. – Київ, 1997.
51. Наливайко Д. Искусство: направления, течения, стили. – К., 1981.
52. Наливайко Д. Спільність і своєрідність. Українська література в контексті європейського літературного процесу. – К., 1988.
53. Нахлік Є. Доля. Los. Судьба: Шевченко і польські та російські романтики. – Л., 2003.
54. Нахлік Є. Українська романтична проза 20–60-х років XIX століття. – К., 1988.
55. Одарченко П. Тарас Шевченко і українська література. – К., 1994.
56. Пахаренко В. Незбагнений Апостол. – Черкаси, 1999.
57. Петров Н. Очерки истории украинской литературы XIX столетия. – К., 1884.
58. Попович М. Микола Гоголь. – К., 1989.
59. Приходько П. Шевченко і український романтизм 30–50 рр. XIXст. – К., 1963.
60. Рильський М. Наш Гоголь // Рильський М. Твори: У 3 т. – К., 1965. – Т. 3.
61. Розвиток жанрів в українській літературі XIX – початку XXст. – К., 1986.
62. «Руська Трійця» в історії суспільно-політичного руху і культури України. – К., 1987.

63. Смаль-Стоцький Ст. Т. Шевченко. Інтерпретації. – Нью-Йорк; Торонто, 1965.
64. Смілянська В.Л. “Святим огненним словом...”. Тарас Шевченко: Поетика. – К., 1990.
65. Справа П.О. Куліша // Кирило-Мефодіївське товариство: У 3 т. – К., 1990. – Т. 2.
66. Тарас Шевченко. Документи та матеріали до біографії 1814 – 1861. – К., 1982.
67. Тарас Шевченко в критиці: у 2 т. – К., 2013, 2016.
68. Творчий метод і поетика Т.Г. Шевченка. – К., 1980.
69. Ткачук М. Лірика М. Шашкевича. – Тернопіль, 1999.
70. Федченко П. Літературна критика на Україні першої половини ХІХ ст. – К., 1982.
71. Франко І. Шевченкознавчі студії. Л., 2005.
72. Чамата Н. Дослідження з поетики: вірш, жанр, композиція. К., 2016.
73. Чижевський Д. Історія української літератури від початків до доби реалізму. – Тернопіль, 1994.
74. Шалата М. Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність. – К., 1983.
75. Шашкевичіана. Нова серія. Зб. наук. праць. Вип. 1 – 6. – Львів, 1996, 2000, 2004.
76. Шевченко Тарас. Кобзар. Редакція, статті й пояснення Леоніда Білецького. – Вінніпег, 1952.
77. Шевчук В. Personae verbum (Слово і постасне). – К., 2001.
78. Шерех (Шевельов Ю.) Третя сторожа. – К., 1993.
79. Шубравський В. Від Котляревського до Шевченка: Проблема народності української літератури. – К., 1976.
80. Щурат В. Філософічна основа творчості Куліша. – Львів, 1922.
81. Яценко М. Питання реалізму і позитивний герой в українській літературно-естетичній думці першої половини ХІХ ст. – К., 1979.
82. Яценко М. Українська романтична поезія 20–60-х років ХІХ ст. // Українські поети-романтики: Поетичні твори. – К., 1987.

Інформаційні ресурси

1. Науково – теоретичний журнал «Слово і Час» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sich.ilnan.gov.ua/uk/>
2. <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html> Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
3. <http://www.ukrmmuseum.org.ua/ua/main/publications/show/5487>

Значну кількість посилань на сайти, що сприятимуть осягненню творчості корифеїв і драматургів-модерністів можна знайти в посібнику-довіднику «Інформаційно-комунікаційні технології при вивченні української літератури» / уклад. Т. С. Манзюк, А. Г. Заболотна. – Ірпінь, 2009. – 168 с.